

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱՇԻՆ

THE CATHOLICOSATE
OF ALL ARMENIANS
HOLY SEE OF ETCHMIADZIN

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԽՕՍՔՆ ՈՒ ԱՂՕԹՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՌԱՋԻՆ ՆԻՍՏԻՆ

(27 ՅՈՒԼԻՍ, 1995)

Վսեմաշուք Նախագահ Հայաստանի Հանրապետության,
Յարգարժան Նախագահ Ազգային Ժողովի Բացման Նիստի,
Մեծարգոյ անդամներ Ազգային Ժողովի,

Իր տեսակին մէջ իմ այսօրուան ուրախութիւնը եզակի, առանձնայատուկ իմաստ էւ նկարագիր ունի: Պատմական նշանակութիւն ունի բացման այս նիստը նորընտիր հայ Ազգային Ժողովին, որովհետեւ մեր ողջ Հանրապետութիւնը ժողովրդային բուհարկութեամբ այժմ բնդունել է նոր սահմանադրութիւն օրէնսդրական, գործադիր, դատական իշխանութիւններու յստակ բանաձեւումներով եւ նախագահի, կառավարութեան եւ այլ կառոյցներու իրաւասութիւններու եւ պարտաւորութիւններու ճշդումով:

Առաջին հերթին Մենք կը շնորհաւորենք նորընտիր այս կազմը Ազգային Ժողովին եւ կ'օրհնենք մեր Հանրապետութեան նոր սահմանադրութիւնը այն քաղցր յոյսով, որ ժողովն պիտի առաջնորդուի Սահմանադրութեան սկզբունքներով եւ զինք ընտրող ժողովրդի գերագոյն եւ ընդհանրական շահերու հրամայականով:

Երկրորդ, սրտի պարտք կը զգանք մեր շնորհակալութեան խօսքը ուղղելու նախորդ կազմին՝ Գերագոյն Խորհուրդ անունին տակ ճանչցուած եւ գործած, զնախաձեռնող այն իրողութիւնը, որ ան իր ընտրութեան օրէն մինչեւ իր առաքելութեան կանոնական աւարտը գործեց ամբողջական կազմով, միանուագ

հետետողականութեամբ, հակառակ բոլոր տեսակի դժուարին և Երբեմն տագնապային կացութիւններու: Պետութեան տոկոսնութեան գլխաւոր կոռւաններէն մէկը եղաւ ան:

*

* *

Սիրելիք,

Որպէս Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս, որպէս հոգեւոր հայր ամենեցուն՝ Մեզի համար գերազանց հոգեկան գոհունակութեան առիթ է կանգնիլ ձեր բոլորի առաջ և յանուն մեր Ս. Եկեղեցիին, յանուն մեր Ազգային՝ Եկեղեցիին և յանուն անոր հոգեւոր կեդրոնին՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հայրախնամ սիրով ողջունել ձեզ ձեր առաքելութեան այս սկզբնական հանգրուանին: Եւ առաջին հերթին Մեր ձայնը կը բարձրացնենք առ Ամենակալն Աստուած եւ կը հայցենք Իր օրհնութիւնը նորընտիր Ազգային Ժողովին և անոր բոլոր անդամներուն՝ յարգարժան պատգամաւորներու վրայ:-

« Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիստոս Աստուած մեր, պահեա՛, պահպանեա՛ եւ օրհնեա՛ զերկիրս մեր զՀայաստան աշխարհն, շինեալ քրտամբք զաւակացն ազգիս հայոց, նուիրագործեալ արեամբ հերոսից և նահատակաց, կառուցեալ եւ ստեղծագործեալ շնորհօք, արհեստիք և արուեստիք տաղանդաշատ ջանիք հոգւոյ և մտաց սպանաւորաց որդւոցն հայկազնեան, պահեա՛ զնա ի խաղաղութեան, յապահովութեան եւ ի բարգաւաճութեան:

Օրհնեա՛ Տէր եւ զՆախագահն Հանրապետութեանս մերոյ եւ զամենայն ժողովրդընտիր պատգամաւորս՝ զանդամս Ազգային Ժողովոյս: Հեղ ի վերայ նոցա զբազմապատիկ շնորհս քո իմաստութեան: Զօրացո զնոսա պարգեւօք եւ առաքինութեամբք արիութեան, նուիրաբերման եւ անձնդիր զոհողութեան: Ողջ և առողջ պահեա ի նոսա զսէր եւ զերկիւղ Քո սրբարար եւ զնախանձ եւ զջանս աշխարհաշինութեան հայրենեաց մերոց դարակեաց: Ամբողջ պահեա ի նոսա զհոգս եւ զկամս եւ զտեսիլ շինութեան եւ բարեկարգութեան ժողովրդեանս մերոյ վասն

պայծառութեան վերանորոգեալ անկախութեան Հանրապետութեանս,
վասն յառաջդիմութեան վերածննալ ազգիս եւ պետութեանս,
ընդ հովանեաւ սուրբ եւ պատուական խաչիդ քո ի խաղաղութեան.
փրկեա, Տէր, յերեւելի եւ յաներեւոյթ թշնամոյն, արժանաւորեա
գոհութեամբ փառաւորել զՔեզ ընդ Հօր եւ ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ, այժմ եւ
միշտ եւ յաիտեանս յաիտենից. ամէն»:

(Վեհափառը այստեղ լուրեան մի ըռպէ յայտարարեց
Հայրենիքի համար իրենց կեանքը, գործը եւ արիւնը ընծայած
հանգուցեալ վաստակաւորների եւ հերոսների յիշատակին,
առանձնապէս յիշելով իր երջանկայիշատակ նախորդին՝
Վաչգէն Ա. Կաթողիկոսին որ եղել էր առաջին Կաթողիկոսը որ
անկախ պետութեան Գերագոյն Խորհուրդին իր հայրապե-
տական խօսքն է ուղղել: Ապա շարունակեց իր պատգամը).-

*

* *

Սիրելի պրն. Նախագահ եւ անդամներ Ազգային Ժողովոյս,

Մեր հայրենիքի եւ ողջ հայութեան, ներառեալ հայրենիքի սիրով
տոգորուած եւ արտասահմանեան պայմաններու տակ ապրող հայութեան,
աչքերը ձեզի՝ են ուղղուած: Մենք մեր կեանքի մէջ առաջին անգամ ըլլալով է,
որ կը կատարենք այս աղօթքը եւ կ'արտասանենք այս խօսքը մեր մայր
հայրենիքի Ազգային Ժողովին համար: Ո՛չ յաւակնութիւնը, ո՛չ այ
կարողութիւնը եւ ո՛չ ալ փափաքը ունիցք խրատ տալու ձեզի: Որպէս հոգւոր
հայր եւ որպէս առաջին սպասաւոր Հայց. Առաքելական Մայր Եկեղեցւոյ սրտի
պարտք կը զգանք ձեզի հետ կիսելու Մեր նախաձեռնողութիւնը եւ
միանգամայն սպասումը, որ ձեր պաշտօնավարութեան ողջ շրջանին երբէք
մտահաճ չընէք այն զգացումն ու մտածումը, որ Աստուծոյ Աչքն ու Աջը ի
վերուստ՝ կը հսկեն ձեր վրայ, Արագածի կատարին անպարան կախուած
Լուսաւորչի կանթեղէն եւ Միածնաէջ Մայր Տաճարի լուսաճառագայթ եւ
երկնահամրոյր գմբեթէն:

Մեր Տիրոջ եւ երկնաւոր վարդապետին ամենաճշմարիտ խօսքն է. «Տուր զկայսերն՝ կայսեր, եւ զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ»: Կայսեր բաժինը, աշխարհի ու երկրաւորի բաժինը անջատուած չէ Աստուծոյ բաժինէն, եւ ոչ ալ հակադրուած անոր: Կայսեր տրուածը կ'երթայ Աստուծոյ, երբ տրուածը արդարութիւնը ունի որպէս մղիչ ոյժ եւ որպէս նպատակակէտ: Եւ Աստուծոյ բաժինը օտար եւ հակադիր չէ կայսեր տրուածին, որովհետեւ Աստուծո՛ւ է՝ մարդուն, ազգին եւ հայրենիքին բարիքին համար միայն, որպէս «արարիչ երկնի եւ երկրի, երեւելեաց եւ աներեւութից», եւ «խնամող մարդկան»:

Արդար է, որ մեր Հանրապետութիւնը ճանչցած է եւ կը ճանչնայ խղճի եւ կրօնի ազատութիւնը իր բոլոր քաղաքացիներուն համար: Այդ ազատութիւնը եւ կը նկատեմ որպէս աստուածային կամքին արտայայտութիւն: Նոյնքան արդար է, որ մեր Հանրապետութիւնը որպէս հայ ժողովուրդի պետութիւն ճանչցած է եւ կը ճանչնայ Հայց. Առաքելական Եկեղեցին որպէս ազգային Եկեղեցին, որովհետեւ այդ Եկեղեցին անքակտելիօրէն ընդելուզուած է, անբաժանելիօրէն շաղախուած է հայութեան դարաւոր կեանքի հիստօրիօն մէջ:

Մեր սուրբ Եկեղեցին միշտ զօրավիճ է կանգնած հայոց պետութեան, որովհետեւ անոր մէջ ճանչցած է ժողովրդի ինքնիշխան կամքին բնական արտայայտութիւնը, մանաւանդ ներկայ ժամանակներու ժողովրդավարական սկզբունքներու եւ կարգերու պայմաններուն տակ:

Ահա թէ ինչո՛ւ շերմօրէն եւ Հայրապետական հոգածութեան զգացումներով երբ կը շնորհաւորենք ձեզ որպէս օրէնսդիր վերին իշխանութիւնը մեր ժողովրդին, կը մաղթենք, որ մնաք եւ տեւէք այն բարձրութեանը վրայ, որով համայնատեսական, ամբողջատեսական պարագրոմով եւ հայրենասիրական ու ժողովրդացուէր ոգիով, արդարամիտ եւ խաղաղասիրական նախանձախնդրութեամբ, հայրենապաշտպան զոհողութեան գիտակցութեամբ ու զերանձնական վերաբերմամբ ձեր ծառայութիւնները պիտի մատուցէք մեր պաշտելի ժողովրդին եւ հայրենիքին: Ըլլանք ու մնանք մեզ ընտրած ժողովուրդին հետ ի մշտական հաղորդութեան, զգայուն եւ

ընդառաջող՝ անոր կարիքներուն, արդար իրաւունքներուն եւ ազգային նուիրական դատին, անոր յառաջդիմական ձգտումներուն եւ գերագոյն շահերուն: Երբէք չմոռնանք, որ մեր բոլորի դատաւորը Աստուած է եւ դատարանը՝ պատմութիւնը, ժողովուրդը եւ հայրենիքը ըլլալով մեր աչքի բիւր, մեր սրտին տրոփը, մեր միտքին սլաքը եւ մեր հպարտութեան բարձրակէտը:

Քաջ գիտենք, որ ձեր ճանապարհը չէ մարմարապատ կամ ծաղկազարդ: Ոչ ալ հեզասահ եւ դիրազնաց: Թող ձեր ծառայական ճանապարհորդութեան ոճը ըլլայ այնպէս, որ փուշն ու տատասկը բթանան ու չորանան, եւ ծաղիկն ու պտուղը դառնան բուրումնաւէտ եւ քեղմնառատ ի վայելումն մեր տառապահար, բայց պատուախնդիր ժողովուրդին եւ հերոսածին ու հերոսաշէն հայրենիքին եւ ի փառս Աստուծոյ եւ ի քարին համայն մարդկութեան:

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ